

7. Bulanova N. M. Muzejifikacija istoryko–arhitekturnykh pam'jatok mesta Dniprodzerzhyn's'ka: memorial'no–personologichnyy aspekt [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://museum.dp.ua/article0137.html>

8. Podgoreckij zamok v sele Podgorcy [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zamki–kreposti.com.ua/lvovskaya–oblast/podgoreckij>

9. Radomysl' zamok [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.radozamok.com.ua/ru/>

10. Informacijne suspil'stvo [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://europa.dovidka.com.ua/i.html>

11. Vkontakte [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://ru.wikipedia.org/wiki>

12. Twitter [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Twitter>

13. Instagram [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://uk.wikipedia.org/wiki/instagram>

14. Nissan Juke [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.instagram.com/nissanjuke/?hl=ru>

15. BMW [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.instagram.com/bmw/?hl=ru>

16. Some like it hot coffee & bar [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://ink361.com/app/users/ig–2057858529/hotcoffeebar/>

17. Zakon Ukraї'ny «Pro blagodijnu dijāl'nist' ta blagodijni organizacii'» // Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukraї'ny. – 2013. – №25.

Anosova V. S., Assistant Professor of the Dept. of World History and Ukrainian History of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Ukraine, Severodonetsk), anosovaV91@gmail.com

Modern approaches to solving the problems of preserving the cultural heritage of Ukraine

The author considers the most effective ways of preserving castle complexes as immovable objects of cultural heritage. In the course of the study, in this way, the museification of architectural monuments is recognized. The author's attention is focused on the search for modern approaches to solving a wide range of problems related to the protection and preservation of cultural heritage, where museification is one of the most important. The effectiveness of the use of popular Internet networks to attract public attention to the current issues of the protection of architectural monuments in Ukraine is considered.

Keywords: cultural heritage, museification of monuments, Internet networks.

* * *

УДК 070=161.2(73)

Біловус Л. І.,
кандидат філологічних наук,
доцент, Тернопільський національний
економічний університет (Україна, Тернопіль),
Lesya_Bilovus@iu.ua

ЕКОНОМІЧНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ США ІЗ УКРАЇНОЮ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ (НА МАТЕРІАЛАХ УКРАЇНОМОВНОЇ ПЕРІОДИКИ США)

Представники української діаспори у США завжди дуже уважно стежили за подіями на своїй історичній батьківщині. Серед різноманітних форм співпраці між діаспорою США та Україною сьогодні можна виокремити її соціально–економічний аспект, який полягає, як вважають дослідники, зокрема, у: прямих інвестиціях представників ділових кіл української діаспори, створення потужних українських підприємств допомога щодо їх виходу на міжнародний ринок тощо. Важливу роль у висвітленні цих питань відіграють опубліковані матеріали в українській періодиці української діаспори США. Дослідження присвячене аналізу українських періодичних видань діаспори США на предмет економічної взаємодії і допомоги між американськими українцями та їх історичною батьківщиною.

Ключові слова: україномовна періодика, українська діаспора, економіка, Україна.

Представники української діаспори у США завжди дуже уважно стежили за подіями на своїй історичній

батьківщині. На думку фахівців, сам факт становлення України як незалежної держави впливає на позитивне ставлення до неї закордонних українців.

Серед різноманітних форм співпраці між діаспорою США та Україною сьогодні можна виокремити її соціально–економічний аспект, який полягає, як вважають дослідники, зокрема, у: прямих інвестиціях представників ділових кіл української діаспори, створення потужних українських підприємств допомога щодо їх виходу на міжнародний ринок тощо [12]. Однак ці та інші форми не набули значного поширення, що зумовлено непростотою ситуацією в економіці України, її тривалою нестабільністю, корупцією на високому державному і місцевому рівні, відсутністю відповідної законодавчої бази, гарантій недоторканності іноземного капіталу і т. ін.

Питанням української діаспори в США, причинам еміграційних процесів у цю країну, економічній співпраці між американськими українцями та Україною приділяли увагу Т. Бевз [4], Т. Дракохруст [11], В. Євтух та ін. [12], М. Куропась [37], Б. Лановик та ін. [14], В. Маркус [17], І. Недошитко [19], А. Шлепаков та ін. [25], однак останніми не розглядалося питання економічних взаємин української діаспори США та материкової України у контексті україномовної періодики США. Тому метою нашого дослідження є аналіз україномовних періодичних видань діаспори США на предмет економічної взаємодії і допомоги між американськими українцями та їх історичною батьківщиною.

Мусимо зауважити, що більшість публікацій в україномовній періодиці діаспори США щодо цієї тематики з'явилися, безперечно, після проголошення суверенності України, коли на карті світу на законних підставах з'явилася українська держава з легітимною владою у Києві, коли американські українці, жертвуючи кошти, знали, що допомагають своїй історичній батьківщині. Проте аналіз джерельного матеріалу дає нам кілька статей, що стосуються економічного життя в УРСР, хоча назвати його таким, що характерне тільки для цієї радянської республіки, не можна. Власне, ідеться загалом про радянсько–колгоспний тип господарювання, коли навіть в урядові пресові органи (наприклад, «Радянську Україну») просочується інформація щодо повної невдачі такого підходу, що потім тягне за собою купівлю зерна в «буржуазної і прогнилої» Америки. Періодичні видання українців у США у серії «На економічні теми» друкують цитати з радянської преси [28], де самі працівники і голови колгоспів наводять приклади абсурдного недалекоглядного хазяйнування «з центру», скаржаться на погане технічне забезпечення, що утруднює виробництво сільськогосподарської продукції та робить її собівартість значно вищою, ніж за кордоном, де більшість робіт виконують машини. Є проблеми і з транспортуванням вже готової продукції, а планова економіка і насильницьке впровадження непрофесійних «реформ» (наприклад, урядова політика М. Хрущова щодо насадження кукурудзи) [27] зовсім не враховують особливостей національного господарства, що призводить до виснаження ґрунтів, порушення сівозміни, зниження досягнень у тваринництві. Цікавими, на нашу думку, є опубліковані відгуки італійців, які повернувшись з подорожі після відвідин УРСР, віддали свої партійні квитки і вийшли

з комуністичної партії Італії. Для них було особистою катастрофою визнати те, що вони роками вірили і ставили за зразок те суспільне життя і порядок, якого, по суті, насправді не існує. Їх увага зосередилася на соціальній нерівності, бідності і безправності колгоспників, поганих житлових умовах і умовах праці, причому міське населення радянської республіки хоч і має вищий рівень життя, ніж у селі, проте його навіть не можна порівняти з рівнем життя італійця. Дописувачі зауважують, що в Італії вони мають свободу, на відміну від радянських людей при однопартійній системі. Тому автори нечисленних статей в україномовній діаспорній періодиці роблять висновок про те, що, незважаючи на зустрічі у Нью-Йорку, Чикаго, де радянські делегати наввипередки говорять про значні економічні успіхи України у колгоспах під керівництвом комуністичної партії, це просто радянська пропаганда, з великою долею обману, бо УРСР, як і її економіка, перебувають у російсько-більшовицькому полоні [27; 28].

Першими, на нашу думку, публікаціями в україномовній періодиці США, що стосуються економічного життя материкової України, але вже після проголошення незалежності останньою, є інформація щодо власної національної валюти. Її впровадження було предметом обговорень і дискусій між романтиками та прагматиками від економіки [16]. Перші висловлювали думку про користь для українського народу відходу від рубля, а інші вважали це невиправданим – 70% імпорту в молоду Україну складала товари з Росії, передусім енергоносії, тому це тягнуло за собою неминуче подорожчання. Однак і через десятиліття, коли відзначали дату введення гривні, цей крок називають політично дуже правильним і вчасним: одним із атрибутів незалежної держави (поруч з гербом і прапором. – Л. Б.) є також власні гроші. Крім того, зазначено, що гривня – традиційна українська грошова одиниця, відома ще з княжих часів (шматочки срібла на шиї), коли про її тверду вартість знали не тільки купці, а й володарі інших держав. Тобто введення гривні – це свідчення нерозривної тяглості історії України від Київської Русі до Української народної республіки і ще далі – до нашого сьогодення. Власне, сумнівів у назві української грошової одиниці не було ні в кого, зате сперечалися щодо її вигляду. Олексій Гай, автор статті у газеті «Міст» [6] за 2014 р. з приводу святкування двадцятиріччя введення гривні, зазначає, що під безпосереднім керівництвом тогочасного голови Нацбанку Володимира Матвієнка українські художники Василь Лопата і Борис Максимов розробили дизайн національної валюти, де у кожній купюрі зуміли поєднати історичне минуле та сьогодення України. «Було необхідно відобразити в орнаменті, геральдиці, колірній гамі ту епоху, у якій жили Т. Шевченко, Б. Хмельницький чи Ярослав Мудрий, а в особливостях картушів та вигинах стрічок мали прочитуватися настрої цілого народу в певний історичний момент» [34].

Упродовж вересня 1996 р. майже у кожному номері щоденника «Свобода» – інформація про перебіг грошової реформи та впровадження гривні [21]. Інформагентство Рейтерс повідомляє, що 2 вересня обміняти карбованці на гривні в регіонах України досить непросто, більшість крамниць зачинено, а у відчинених – зростання ціни на товари та можливість розрахунку купонами чи вже гривнями. Однак відзначається, що й звичного хаосу,

що супроводжує, зазвичай, такі процеси, теж немає. Оскільки грошова реформа тільки розпочалася, автори статей детально зупиняються на описуванні нових купюр. Привертає увагу й своєрідне рефлексування в колонці редактора з приводу співвідношення американської валюти і гривні, його виправданості та прогнозів [35]. На шпальтах діаспорної періодици з'являються відомості, інколи недоступні тогочасному українському читачеві. Так, українська гривня була видрукувана в Канаді, завезена в Україну ще 1992 р., де зберігалась у сховищах Національного банку до слушного моменту. Незважаючи на рекомендації деяких економістів та Міжнародного валютного фонду, тодішній Президент Л. Кучма вирішив впровадити гривню на початку вересня, а не вкінці календарного року, на що були економічно виправдані пояснення. Причин такого поспіху, на думку одного з авторів аналітичних статей у діаспорній періодиці Володимира Звігляничча (науковий співробітник Інституту Європейських, Російських, і Євразійських студій університету Джорджа Вашингтона), є декілька [33]. Передусім, це вже вищезгадана символічна незалежність від Росії, а також обіцянка самого Президента ввести національну валюту протягом двох років. Ще однією передумовою, про яку не писали того часу, однак сподівались на позитивне вирішення, – це придушення тіншової економіки. За висновками фахівців, грошова реформа не дуже вдарить по незаможних і допоможе багатим, оскільки Нацбанк не з'ясуватиме походження великих сум за умови їх обміну та осідання на банківських рахунках. Опубліковані матеріали [32], попри захоплення, висловлювали і чимало застережень, пов'язаних з аналізом внутрішньої ситуації в Україні, її зовнішнього становища, наявності ресурсів для грошової стабілізації. Після вдалого введення національної валюти природно виникає проблема інвестицій, що на відміну від прийняття Конституції та проведення грошової реформи лежить в іншій площині – зовнішній, на яку здійснювати тиск, як це можна робити у сфері внутрішній для досягнення позитивного результату, досить проблематично, а почасти і неможливо.

За інформацією УНІС [30], свого часу фундація Євразія надала УККА кілька тисяч доларів для підтримання реформ в Україні разом із незалежним громадським телебаченням. Кошти використані для створення якісного медійного продукту з метою просвіти громадськості щодо демократії та основ і правил ринкової економіки. Як наслідок успішної співпраці УККА із УНІКА–ТБ було випущено серію 10-хвилинних фільмів на тему «Україна може» про життя і діяльність визначних особистостей для формування перспективи успіху та конкурентоспроможності молодій незалежній державі. Кожен фільм охоплює одну з областей, популяризуючи її успіхи в економічному плані. Також у 1995 р. уряд США надав 100 тисяч доларів УККА для координації допомоги українському уряду в галузі реформування комерційного права, над Проектом якого вже кілька років працювали в Україні та США представники цієї організації, американської юридичної фірми та прихильники реформування права, попередньо зібравши інформацію щодо чинного правового середовища молодій державі. Із опублікованої інформації [31] бачимо, що більшість юридичних постулатів сформовані у США та пояснюють правові аспекти комерційної,

банківської сфери, особистої, інтелектуальної власності, укладання контрактів, регулювання ринку цінних паперів, кредитів, оформлення банкрутства. У березні понад півсотні провідних фахівців–юристів за підтримки УККА поїхали в Україну з допомогою адаптації концепції реформ у дванадцяти галузях комерційного права. Пресова служба організації в опублікованому звіті щодо проробленої роботи вважає її конечною та закликає уряд США не скорочувати допомоги Україні, «інакше є загроза, що вона (Україна. – Л. Б.) не зможе підтримати себе як сучасна держава і знову опиниться в орбіті Росії» [29, с. 3].

У 2006 р. США надали Україні статус країни з ринковою економікою. Як зазначає Посол України у США у своєму інтерв'ю газеті «Час і Події» [23], у цьому немала заслуга української діаспорної громади. Такий статус має багато переваг. Передусім, це ознака демократичних перетворень в країні, і в економіці зокрема, це позитивний сигнал для потенційних інвесторів, а також підвищення кредитного рейтингу України. Крім того, українські корпорації отримали змогу відстоювати свої позиції на американському ринку, а держава – поглиблювати двосторонні торгово–економічні відносини. З цього періоду у періодиці української діаспори США публікується інформація з приводу проведення у Штатах різних національних проєктів, виставок тощо, покликаних вивести українську економіку на світову арену, презентувати Україну як гідного партнера. У Чикаго наприкінці року проходить Національна виставка України у США, що має на меті привернути увагу тих, які зацікавлені в налагодженні контактів з українськими бізнесменами. Інтерв'ю з представниками різних галузей, що публікуються у пресі, сприяють ще більшій популяризації України. Причому у таких виставках беруть участь як новачки, так і ті, хто вже має спільні проєкти з американськими партнерами (наприклад, Дніпропетровське ВО «Південмаш» чи КБ «Південне»). У 2011 р. Державна агенція з інвестицій і управління національними проєктами проводила двоетапне роуд–шоу, що у США реалізувалося у вигляді презентації «Найкращі інвестиційні можливості року в Україні». Захід відбувався у Нью–Йорку, і відвідало його понад 70 представників різних бізнес–кіл, міжнародних компаній, політиків, громадських діячів. Конгресмен від штату Нью–Йорк Майкл Грімм заявив, що Україна входить до п'ятірки найперспективніших економік світу. У зв'язку з цим президент Американсько–української бізнес–ради Морган Вільямс виокремив найбільш привабливі для інвестицій галузі української економіки – сільське господарство, енергетичний сектор тощо [20].

Однак напередодні Революції гідності економічна ситуація в Україні була не тільки вкрай непривабливою, а й тривожною, зважаючи на певні тенденції. Невеликими замітками у діаспорній пресі звучать два месиджі. Перший – американський інвестиційний фонд Franklin Templeton придбав 20% зовнішнього боргу України у вигляді державних облігацій останньої. З цього приводу Перший віце–прем'єр України С. Арбузов і міністр фінансів Ю. Колобов мали зустрічі у штаб–квартирі фонду в Каліфорнії [2]. Другий – хоча він звучить неодноразово із завидною повторюваністю – українську економіку тримають і вберігають від чергового дефолту

гроші українських заробітчан, які щороку переказують на батьківщину приблизно 4,3 млрд. дол. [8]. Сьогодні, коли з країни через кризу тікає капітал, українці з–за кордону залишаються найлояльнішими інвесторами і головним джерелом надходження валюти. Через те, держава має визначити пріоритетним стимулювання цього процесу. За даними НБУ, українці у США є одним з основних каналів надходжень грошових переказів, причому сумарна кількість останніх суттєво перевищує рівень іноземних інвестицій (наприклад, на початок 2014 р. заробітчани переказали до 8,5 млрд. дол., а закордонні інвестиції склали 5,7 млрд. дол.). Економічний експерт Андрій Гайдучський характеризує [26] перекази як ефективний механізм боротьби з бідністю на прикладі Західної України та зазначає, що дуже багато країн визнає потенціал грошових надходжень від заробітчан (стабільне джерело валюти, що дозволяє покращити кредитний рейтинг країни, залучити інвестиції, запобігти різким коливанням в період нестабільності тощо) і розробили політику, що сприяє залученню цих коштів у розвиток економіки, тому й нашій державі варто перейняти цей досвід.

Відповідно до опублікованих матеріалів в україномовній періодиці США у рубриці «Економіка» [13], зі зміною політичного курсу країни у 2014 р. американські інвестори, незважаючи на економічну кризу і воєнні дії, знову зацікавились Україною. В Американській торгово–промисловій палаті (АСС) перший заступник голови Держінвестпроєкту Кирило Бондар разом із 20 міжнародними представництвами в Україні проаналізували інвестиційні можливості нашої держави. Визначаються пріоритетними аграрний, автомобільний, ІТ сектори, галузь енергетики, особливо альтернативної. Називаються й перешкоди, які мають бути подолані з метою кращого залучення іноземного капіталу: бюрократія, проблема порушення прав інтелектуальної власності. Крім того, представники інших держав вказують і на те, що державі варто розвивати й інші напрями, а не тільки ті, які вона вважає пріоритетними. Наприклад, інвестори готові вкладати в українське літакобудування, машинобудування, аерокосмічну галузь.

АСС пропонує українському уряду чимало всебічних програм. Наприклад, у своєму інтерв'ю [24] в.о. президента цієї організації Тарас Качка говорить про регуляторні дії в нафтовій галузі, чіткий план реформування фармацевтичної галузі (на кшталт Сінгапура), залучення туди великих інвестицій, діалог із Міністерством охорони здоров'я тощо. Головна мета – зробити Україну цікавою для розміщення виробництва з високою доданою вартістю.

За сприяння Посольства США в Україні у Бізнес–школі УКУ проводяться Форуми жіночого підприємництва, у якому беруть участь представниці усіх регіонів. На думку Посла США в Україні Джеффрі Пайєта, такі заходи не тільки сприяють обміну досвідом жінок–підприємців, а й допомагають об'єднувати Україну [5].

Українська громада у США активно лобіює інтереси України у провладних колах США. Це дало можливість новоствореному українському урядові підписати Угоду із Штатами про надання кредитних гарантій останніми на суму 2 млрд. дол. Посол Д. Пайєт зазначив [5], що за

умови виконання програми реформ американський уряд продовжить роботу з Україною у цьому напрямі.

Широко висвітленою у пресі [9; 10] була і перша інвестиційна конференція Україна – США у Вашингтоні, яку назвали Американсько-українським бізнес-форумом. Відповідно до опублікованих матеріалів, маємо інформацію про високий формат цього заходу – українську сторону представляла потужна делегація на чолі з прем'єр-міністром А. Яценюком, серед американців найтитулованішим був віце-президент США Джо Байден, а модераторами – Джордж Сорос і Девід Рубенштейн. У форумі взяло участь понад 150 представників великих американських компаній з метою обговорення можливостей бізнесу в Україні. У своєму виступі А. Яценюк наголосив на основних сферах співпраці, сподіваючись, що американський досвід і технології допоможуть Україні. Наслідком таких заходів стала потужна інвестиційна діяльність компаній Horizon Capital (електронна торгівля), Cargill (агропромислова сфера) [15]; укладено контракт із компанією Westinghouse на постачання свіжого ядерного палива, а також використання нею потужностей українського машино- і приладобудування [1]; в енергетичному секторі налагоджена співпраця із Frontera щодо розробки газу й нафти в Україні, імпорту природного скрапленого газу (LNG) [18], а із TrailStone – щодо інвестування в українську енергетику [22]. У рамках візиту Президента П. Порошенка до Вашингтону також підписано угоду між українською державною компанією «Центренерго» і американською XCoal Energy & Resources про поставки антрацитового вугілля, що стало ще одним кроком до енергетичної незалежності України від Росії [7; 36]. Міжнародна конференція у Вашингтоні щодо надрокористування, у якій брала участь й українська делегація на чолі з міністром екології і природних ресурсів Остапом Семерак, засвідчила зацікавленість США у реалізації проекту створення парку відновлювальної (сонячної) енергетики у зоні відчуження (Чорнобиль) [22].

Починаючи від впровадження української національної валюти, численних освітніх фінансових програм, прямої інвестиційної підтримки і завершуючи наданням численної і різноманітної гуманітарної допомоги – це тільки невелика частина співпраці між українською діаспорою США та Україною в економічній сфері, що знайшла своє відображення в інформаційному просторі американських українців.

Список використаних джерел

1. Американська Westinghouse може замінити Росію як постачальника ядерного палива в Україну // *Час і Події*. – 2015. – №36. – 03 вересня.
2. Американці купують борги України // *Міст*. – 2013. – 21 листопада.
3. Барагура В. Непосильне фінансове переобтяження діаспори / Володимир Барагура // *Свобода*. – 1993. – Ч.20. – С.2.
4. Бевз Т. Сучасна українська діаспора: проблеми і перспективи // *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса*. – К.: ПІЕНД, 2007. – Вип.34. – С.47–59.
5. «Бізнес повинен стимулювати уряд до реформ»: [виступ Посла США в Україні Джеффри Пайста на Форумі жіночого підприємництва / *Прес-служба LvBS*] // *Час і Події*. – 2014. – №22. – 29 травня.
6. Гай О. Гривні – 18! / Олексій Гай // *Міст*. – 2014. – 28 серпня.
7. Ганкевич Р. Україна вперше закупить деревне вугілля в США / Роман Ганкевич // *Міст*. – 2017. – 03 серпня.
8. Гетьман С. Мігранти залишаються найлояльнішими інвесторами в економіку країни / Єва Гетьман // *Міст*. – 2014. – 18 грудня.
9. Голод І. У США – за інвестиціями / Ігор Голод // *Міст*. – 2015. – 16 липня.
10. Данилюк анонсував підписання угоди між Україною і США про взаємну допомогу в митних справах // *Час і Події*. – 2016. – №20. – 19 травня.
11. Дракохруст Т. Розвиток міграційної політики України під впливом євроінтеграційних процесів / Т. Дракохруст // *Актуальні проблеми правознавства*. – 2017. – Вип.1. – С.23–25.
12. Євтух В. Закордонне українство / В. Б. Євтух [та ін.]. – К.: ВІК, 2005. – 308 с.
13. Інтерес іноземних інвесторів до України залишається на високому рівні // *Час і Події*. – 2014. – №25. – 19 червня.
14. Історія української еміграції / Б. Д. Лановик [та ін.]; ред. Б. Д. Лановика. – К.: Вища школа, 1997. – 520 с.
15. Клен Є. Кредити для України / Євген Клен // *Міст*. – 2015. – 28 травня.
16. Ковтун А. Місія виконана / Алла Ковтун // *Час і Події*. – 2007. – №50. – 13 грудня.
17. Маркусь В. Українська діаспора: коріння і крона / В. Маркусь // *Віче*. – 1992. – №11. – С.143–147.
18. Наскільки реальна зацікавленість ЄС і США в газових проєктах України? // *Міст*. – 2016. – 04 березня.
19. Недошитко І. Роль української діаспори США в економічному розвитку України (1991–2011 рр.) / І. Недошитко // *Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка*. – Серія: Історія / за заг. ред. проф. І. С. Зуляка. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2012. – Вип.2. – С.191–197.
20. Садовий О. Національні проєкти України / Олег Садовий // *Міст*. – 2011. – 10 листопада; «Україна має потужний потенціал»: [інтерв'ю із заступником генерального директора Національного космічного агентства України Едуардом Кузнецовим / спілкувався Володимир Павелчак] // *Час і Події*. – 2007. – №5. – 01 лютого.
21. Старикова Л. Гривня: перші кроки / Лариса Старикова // *Свобода*. – 1996. – Ч.186. – С.2.
22. США зацікавлені розвивати сонячну енергетику під Чорнобилем // *Час і Події*. – 2016. – №38. – 22 вересня.
23. «Україна завжди в нашому серці»: [інтерв'ю з Послом України в США Олегом Шамшуром / спілкувався Володимир Павелчак] // *Час і Події*. – 2006. – №8. – 23 лютого.
24. «Українська економіка дуже диверсифікована»: [інтерв'ю в.о. президента Американської торговельної палати Тараса Качки / спілкувався Любомир Шавалюк] // *Час і Події*. – 2015. – №14. – 02 квітня.
25. Українці в зарубіжному світі / А. М. Шлепаков [та ін.]; АН України, Інститут соціальних і економічних проблем зарубіжних країн. – К.: Наукова думка, 1991. – 140 с.
26. Усе тримається на заробітчанях // *Міст*. – 2013. – 19 вересня.
27. ЦДАЗУ. БФ.3. Інв. №6322. Кукурудза і колхозне господарство // *Народна воля*. – 1965. – №10. – С.4.
28. ЦДАЗУ. БФ.3. Інв. №6322. Чому колхозна продукція погана // *Народна воля*. – 1965. – №2. – С.1.
29. ЦДАЗУ. БФ.3. Інв. №6503. Правники ЗСА приєднуються до реформ комерційного законодавства в Україні / *Прес-служба УККА* // *Свобода*. – 1995. – Ч.133. – С.1, 3.
30. ЦДАЗУ. БФ.3. Інв. №6503. УККА отримав фонди для громадсько-просвітницької програми в Україні / Українська національна інформаційна служба // *Свобода*. – 1995. – Ч.129. – С.1.
31. ЦДАЗУ. БФ.3. Інв. №6503. УККА співпрацює над комерційним правом в Україні / *Прес-служба УККА* // *Свобода*. – 1995. – Ч.54. – С.1.
32. ЦДАЗУ. БФ.3. Інв. №6504. Впровадження гривні почалося досить повільно // *Свобода*. – 1996. – Ч.168. – С.1.
33. ЦДАЗУ. БФ.3. Інв. №6504. Звіглянич В. Грошова реформа в Україні: проблеми та перспективи / Володимир Звіглянич // *Свобода*. – 1996. – Ч.170. – С.2; Звіглянич В. Україна вводить гривню / Володимир Звіглянич // *Свобода*. – 1996. – Ч.169. – С.2.
34. ЦДАЗУ. БФ.3. Інв. №6504. Історична символіка гривні // *Свобода*. – 1996. – Ч.172. – С.2.
35. ЦДАЗУ. БФ.3. Інв. №6504. Українська валюта стала дійсністю // *Свобода*. – 1996. – Ч.171. – С.2.
36. Чурилова К. В Україну вже відправили вугілля зі США / Катерина Чурилова // *Міст*. – 2017. – 24 серпня.

37. Kuropas M. B. The Ukrainian Americans: roots and aspirations / M. B. Kuropas. – Toronto [etc.]: University of Toronto press, 1991. – 534 p.

References

1. Amerykans'ka Westinghouse mozhe zaminyty Rosiju jak postachal'nyka jadernogo palyva v Ukrainu // Chas i Podii'. – 2015. – №36. – 03 veresnja.
2. Amerykanci kupujut' borgy Ukrainy // Mist. – 2013. – 21 lystopada.
3. Baragura V. Neposyl'ne finansove pereobtjazhennja diaspori / Volodymyr Baragura // Svoboda. – 1993. – Ch.20. – S.2.
4. Bevz T. Suchasna ukrai'ns'ka diaspora: problemy i perspektyvy // Naukovi zapysky Instytutu politychnyh i etnonacional'nyh doslidzhen' im. I. F. Kurasa. – K.: IPIEND, 2007. – Vyp.34. – S.47–59.
5. «Biznes povynen stymuljuvaty urjad do reform»: [vystup Posla SShA v Ukraini Dzheffri Pajjeta na Forumi zhinochogo pidpryemnytva / Pres-sluzhba LvBS] // Chas i Podii'. – 2014. – №22. – 29 travnja.
6. Gaj O. Gryvni – 18! / Oleksij Gaj // Mist. – 2014. – 28 serpnja.
7. Gankevych R. Ukrain'na vpershe zakupyt' derevne vugillja v SShA / Roman Gankevych // Mist. – 2017. – 03 serpnja.
8. Get'man Je. Migranty zalyshajut'sja najlojal'nishymy investoramy v ekonomiku kraïny / Jeva Get'man // Mist. – 2014. – 18 grudnja.
9. Golod I. U SShA – za investycijamy / Igor Golod // Mist. – 2015. – 16 lypnja.
10. Danyljuk anonsuvav pidpysannja ugody mizh Ukrain'noju i SShA pro vzajemnu dopomogu v mytnyh spravah // Chas i Podii'. – 2016. – №20. – 19 travnja.
11. Drakohrust T. Rozvytok migracijnoi' polityky Ukrainy pid vplyvom jevointegracijnyh procesiv / T. Drakohrust // Aktual'ni problemy pravoznavstva. – 2017. – Vyp.1. – S.23–25.
12. Jevtuh V. Zakordonne ukrai'ntstvo / V. B. Jevtuh [ta in.]. – K.: VIK, 2005. – 308 s.
13. Interes inozemnyh investoriv do Ukrainy zalyshajet'sja na vysokomu rivni // Chas i Podii'. – 2014. – №25. – 19 chervnja.
14. Istorija ukrai'ns'koi' emigracii' / B. D. Lanovyk [ta in.]; red. B. D. Lanovyka. – K.: Vyshha shkola, 1997. – 520 s.
15. Klen Je. Kredyty dlja Ukrainy / Jevgen Klen // Mist. – 2015. – 28 travnja.
16. Kovtun A. Misija vykonana / Alla Kovtun // Chas i Podii'. – 2007. – №50. – 13 grudnja.
17. Markus' V. Ukrain'ns'ka diaspora: korinnja i krona / V. Markus' // Viche. – 1992. – №11. – S.143–147.
18. Naskil'ky real'na zacikavlenist' JeS i SShA v gazovyh proektah Ukrainy? // Mist. – 2016. – 04 bereznja.
19. Nedoshytko I. Rol' ukrai'ns'koi' diaspori SShA v ekonomichnomu rozvytku Ukrainy (1991–2011 rr.) / I. Nedoshytko // Naukovi zapysky Ternop. nac. ped. un-tu im. Volodymyra Gnatjuka. – Serija: Istorija / za zag. red. prof. I. S. Zuljaka. – Ternopil': Vyd-vo TNPU im. Volodymyra Gnatjuka, 2012. – Vyp.2. – S.191–197.
20. Sadovyj O. Nacional'ni proekty Ukrainy / Oleg Sadovyj // Mist. – 2011. – 10 lystopada; «Ukrai'na maje potuzhnyj potencial»: [interv'ju iz zastupnykom general'nogo dyrektora Nacional'nogo kosmichnogo agentstva Ukrainy Eduardom Kuznjecovym / spilkuavsja Volodymyr Pavelchak] // Chas i Podii'. – 2007. – №5. – 01 ljutogo.
21. Starykova L. Gryvnja: pershi kroky / Larysa Starykova // Svoboda. – 1996. – Ch.186. – S.2.
22. SShA zacikavleni rozvyvaty sonjachnu energetyku pid Chornobyem // Chas i Podii'. – 2016. – №38. – 22 veresnja.
23. «Ukrai'na zavzhdy v nashomu serci»: [interv'ju z Poslom Ukrainy v SShA Olegom Shamshurom / spilkuavsja Volodymyr Pavelchak] // Chas i Podii'. – 2006. – №8. – 23 ljutogo.
24. «Ukrai'ns'ka ekonomika duzhe dyversyfikovana»: [interv'ju v.o. prezidenta Amerykans'koi' torgovel'noi' palaty Tarasa Kachky / spilkuavsja Ljubomyr Shavaljuk] // Chas i Podii'. – 2015. – №14. – 02 kvitnja.
25. Ukrain'nei v zarubizhnomu sviti / A. M. Shlepkov [ta in.]; AN Ukrainy, Instytut social'nyh i ekonomichnyh problem zarubizhnyh kraïn. – K.: Naukova dumka, 1991. – 140 s.
26. Use trymajet'sja na zarobitchanah // Mist. – 2013. – 19 veresnja.
27. CDAZU. BF.3. Inv. №6322. Kukurudza i kolhozne gospodarstvo // Narodna volja. – 1965. – №10. – S.4.
28. CDAZU. BF.3. Inv. №6322. Chomu kolhozna produkcija pogana // Narodna volja. – 1965. – №2. – S.1.

29. CDAZU. BF.3. Inv. №6503. Pravnyky ZSA pryjednujot'sja do reform komercijnogo zakonodavstva v Ukraini / Pres-sluzhba UKKA // Svoboda. – 1995. – Ch.133. – S.1, 3.

30. CDAZU. BF.3. Inv. №6503. UKKA otrymav fondy dlja gromads'ko-prosvitjans'koi' programy v Ukraini / Ukrain'ns'ka nacional'na informacijna sluzhba // Svoboda. – 1995. – Ch.129. – S.1.

31. CDAZU. BF.3. Inv. №6503. UKKA spivpracuje nad komercijnym pravom v Ukraini / Pres-sluzhba UKKA // Svoboda. – 1995. – Ch.54. – S.1.

32. CDAZU. BF.3. Inv. №6504. Vprovadzhennja gryvni pochalosja dosyt' povil'no // Svoboda. – 1996. – Ch.168. – S.1.

33. CDAZU. BF.3. Inv. №6504. Zvigljanyh V. Groshova reforma v Ukraini: problemy ta perspektyvy / Volodymyr Zvigljanyh // Svoboda. – 1996. – Ch.170. – S.2; Zvigljanyh V. Ukrain'na vvodyt' gryvnu / Volodymyr Zvigljanyh // Svoboda. – 1996. – Ch.169. – S.2.

34. CDAZU. BF.3. Inv. №6504. Istorychna symbolika gryvni // Svoboda. – 1996. – Ch.172. – S.2.

35. CDAZU. BF.3. Inv. №6504. Ukrain'ns'ka valjuta stala dijsnistju // Svoboda. – 1996. – Ch.171. – S.2.

36. Churylova K. V Ukrainu vzhe vidpravly vugillja zi SShA / Kateryna Churylova // Mist. – 2017. – 24 serpnja.

37. Kuropas M. B. The Ukrainian Americans: roots and aspirations / M. B. Kuropas. – Toronto [etc.]: University of Toronto press, 1991. – 534 p.

Bilovus L. I., Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Ternopil National Economic University (Ukraine, Ternopil), Lesya_Bilovus@i.ua

The USA Ukrainian Diaspora's economic cooperation with Ukraine as one of the factors of Ukrainian self-identification (based on materials from the Ukrainian-language periodicals of the USA)

The Ukrainian Diaspora's representatives in the USA have always followed closely their historic homeland's developments. Among various forms of cooperation between the Diaspora of the USA and Ukraine today, it is possible to distinguish also the social and economic aspect, which, according to researchers, involves particularly: direct investments by representatives of the Ukrainian Diaspora's business communities, the creation of powerful Ukrainian enterprises and providing them with the assistance for their access to the international market, etc. All the published materials in the Ukrainian-language periodicals of the Ukrainian Diaspora play an important role in highlighting these issues. The research is devoted to the analysis of Ukrainian-language periodicals of the US Ukrainian Diaspora on the subject of the American Ukrainians' economic cooperation and assistance with their historical homeland.

Keywords: Ukrainian-language periodicals, Ukrainian Diaspora, economics, Ukraine.

* * *

УДК 36.09

Махорін Г. Л.,

кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних наук, Житомирський національний агроєкологічний університет (Україна, Житомир), gennadijmahorin@gmail.com

ВИТОКИ І СТАНОВЛЕННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ЯК НАУКИ В УКРАЇНІ

Вісвітлюється процес закладення основ ветеринарії як науки в Україні, пов'язаний зі створенням вищих навчальних закладів і наукових шкіл. При написанні статті використовувалися історико-хронологічний метод та методи узагальнення і систематизації уже оприлюднених результатів наукового дослідження проблеми. За підсумками статті можна зробити висновок, що ветеринарна медицина в Україні пройшла значний шлях свого становлення від накопичення знань і досвіду до виникнення наукових шкіл на базі вищих навчальних закладів і самостійних науково-дослідних установ.

Ключові слова: ветеринарна медицина, діагностика, лабораторія, наукова школа, фармакологія.

Кожна наукова галузь є важливою і потрібною. І кожна наукова галузь пройшла у своєму розвитку